

Wojciech Mikołaj Zabłocki **6 XII 1930–5 XII 2020**

W dniu 5 grudnia 2020 roku, tuż przed 90. urodzinami, odszedł od nas członek Wydziału VI Twórczości Artystycznej profesor Wojciech Zabłocki. Nie było mu dane zbyt długo cieszyć się tym docenianym uznaniem. Urodził się w Warszawie 6 grudnia 1930 roku. Zanim posłyszeliśmy o nim jako znakomitym twórcy architektury, znała go cała Polska z wybitnych osiągnięć sportowych, i to w dziedzinie symbolicznie bardzo „polskiej”, bo w szermierczej szabli. Brał udział i zdobywał trzykrotnie drużynowo olimpijskie medale na olimpiadach w 1952 roku w Helsinkach, w 1956 w Melbourne, w 1960 w Rzymie i w 1964 w Tokio. W 1953 roku był mistrzem świata juniorów, brał z powodzeniem udział w 9 mistrzostwach świata. W rozmowach i wywiadach podkreślał często ważną rolę idei sportu i jego cech jako bazy odpowiedzialności i solidności w pracy twórczej i akademickiej. Z racji jego szermierczych osiągnięć był prezesem i prezesem honorowym Polskiej Akademii Olimpijskiej oraz pięciokrotnie otrzymywał Złoty Medal „Za Wybitne Osiągnięcia Sportowe”.

Studia wyższe odbył na Wydziale Architektury wtedy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, zakończone dyplomem w 1954 roku. Rok później Zabłocki wstąpił do Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP. Reprezentował później Polskę na światowym forum Międzynarodowej Unii Architektów UIA, oczywiście aktywnie w Grupie Roboczej Architektury Sportu. Od 1964 roku był mężem aktorki Aliny Janowskiej, która zmarła w 2017 roku. Syn Michał jest poetą i reżyserem.

Znajomość środowiska sportowców i przestrzennych potrzeb samego sportu przełał w praktykę projektowania obiektów sportowych. W 1964 roku projektuje i buduje świetną architekturę, podkreśloną poprzez nowatorską konstrukcję wiszącą w kompleksie Sal Gier na warszawskiej AWF na

Bielanach. Zaprojektował Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Warszawie. Później, w 1972, realizuje Centrum Sportu w Koninie, podobne Centrum w Zgorzelcu i halę sportową w Puławach.

Wybitnym i znanym powszechnie osiągnięciem twórczym, realizowanym w latach 1964–1967 wspólnie z Gustawem Zemłą, również członkiem naszego Wydziału VI, była współpraca autorska w dziedzinie architektonicznej przy jednym z najwartościowszych artystycznie i symbolicznie polskich pomników: Powstańców Śląskich w Katowicach, popularnie nazywanym „śląskimi skrzydłami”.

Kilkunastoletni dorobek twórczy i realizacyjny Zabłocki podsumował w sferze naukowej w 1968 roku doktoratem, obronionym na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. Jako świadek tej obrony odczytałem wtedy wartość idei pracy naukowej, opartej na twórczych doświadczeniach, w tym również własnych, autorskich. Taki model uważany jest do dzisiaj w środowisku architektów za właściwe naukowo analizowanie twórczości architektonicznej.

Ważnym okresem w budowaniu dorobku twórczego stał się w latach osiemdziesiątych kilkuletni pobyt w Syrii, gdzie Zabłocki zaprojektował i zrealizował m.in. ośrodek sportu w Aleppo, a przede wszystkim w 1987 – ośrodek olimpijski w Latakii, o znakomitej architekturze, uzyskanej poprzez wyrazistą konstrukcję,

Projektując i realizując obiekty sportowe, nie zaniedbuje dalszej aktywności naukowej: w 1981 roku broni na Politechnice Krakowskiej rozprawy habilitacyjnej. Od 1962 roku pisze liczne książki, poświęcone zarówno problematyce sportu, poznawaniu dzięki niemu świata, jak i samej architekturze, szczególnie obiektów sportu. Bardzo dobrze rysując, ilustruje część z nich własnymi zapisami graficznymi. W latach 1982–1985 prezentuje swoje prace malarskie i rysunkowe na wystawach w Warszawie, Damaszku i Aleppo.

W 1995 roku otrzymuje Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, a w 1998 – Krzyż Komandorski. W 2017 przyznano mu najwyższe wyróżnienie w środowisku architektów: Honorową Nagrodę SARP. W opinii członków Kapituły przyznającej tę nagrodę pojawia się zapis: „Jego realizacje stanowią świadectwo, że architektura nie zamyka się tylko w budowaniu, a jest stanem ducha, którego energia znajduje ujście w różnych dziedzinach twórczości i twórczych pasji”.

W 1999 roku Wojciech Zabłocki zostaje profesorem tytularnym. W 2011 – za „charyzmatyczne traktowanie wartości sportu i piękno zawarte w architekturze Jego realizacji sportowych” – został uhonorowany Orderem *Ecce Homo*.

Bogate i udane doświadczenia twórcze i sprawność ich naukowego analizowania wykorzystuje w drugim etapie życia w kształceniu przyszłych

architektów. Naucza w Instytucie Architektury Wydziału Budownictwa Politechniki Łódzkiej i na Wydziale Architektury Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie, prowadząc wykłady, projekty kursowe i liczne prace dyplomowe.

Pięknym dowodem jego nieustającej pasji twórczej było „korespondencyjne”: Warszawa–Boston, współtworzenie zapisów graficznych i makietowych wizji wysokich budynków razem z najwybitniejszym chyba polskim konstruktorem, współtwórcą Supersamu i katowickiego Spodka – prof. Wacławem Zalewskim, doktorem h.c. Politechniki Warszawskiej, od 1964 roku profesorem w MIT i projektującym m.in. w Wenezueli i USA. Efekty tej współpracy zaprezentowane zostały na wystawie poświęconej prof. Zalewskiemu, zorganizowanej z inicjatywy Zabłockiego w 2015 roku na Politechnice Warszawskiej. Wiele materiałów wystawy, wspomnianych wyżej inspirujących i odkrywczych architektoniczno-konstrukcyjnych wizji przyszłej architektury, było dziełem Zabłockiego. Ten pokaz stał się symbolem nieograniczonej wiekiem pasji twórczej architekta i konstruktora, aż do ziemskiego końca... Wacław Zalewski zmarł w Bostonie w 2016 roku.

15 czerwca 2019 roku Wojciech Zabłocki został członkiem Wydziału VI Twórczości Artystycznej PAU. Krótki okres członkostwa nie pozwolił poznać szerzej cech jego osobowości, dobrze znanych przyjaciółom i architektom w Warszawie: odpowiedzialności w zawodzie, życzliwego, ciepłego stosunku do wszystkich, refleksu „szablisty” w rozmowach, ale przede wszystkim tak niezbędnej w procesie każdego tworzenia otwartości na wizję przyszłości.

Odszedł w Warszawie 5 grudnia 2020 roku, dzień przed okrągłą rocznicą 90. urodzin. Pochowany został w Alei Zasłużonych na Cmentarzu Wojskowym na warszawskich Powązkach.

Konrad Kucza-Kuczyński